Erik den Rødes Saga

Translation: Gustav Storm

Index

Erik den Rødes Saga

1

Dronning Aud og Vivil.

Olav hed en Hærkonge, som kaldtes Olav Hvite; han var Son af Kong Ingjald, Søn af Helge, Son af Olav, Son af Gudrod, Son af Halvdan Hvitbein, Oplændingekonge. Olav herjede i Vesterlandene og vandt Dublin i Irland og Dublinsherred og fik Kongedømme over det1. Han ægtede Aud den dybsindige, Datter af Ketil Flatnæse, Bjørn Buna’s Son, en gjæv Mand fra Norge; deres Son hed Torstein den rode. Olav laldt i en Strid i Irland, men Aud og Torstein for da til Sudereerne. Der ægtede Torstein Turid, Datter af Eyvind Austmand og Søster af Helge den magre; de fik mange Børn. Torstein blev Hærkonge og gik i Forbund med Sigurd Jarl den mægtige, Eystein Glumras Son. De vandt Katanes, Sutherland, Ross og Moray og mere end halve Skot-land. Over det blev Torstein Konge, indtil Skotterne sveg ham og lian faldt i Kamp der. Aud var paa Katanes, da hun spurgte Torsteins Fald. Hun lod da i Hemmelighed bygge et Havskib; men da det var rede, før hun ud tilhavs og over til Orknoerne. Der giftede hun bort Torstein Rødes Datter Gro; hun blev Moder til Grelad, som fik Jarlen Torstein Hausakljuv (Skallekløver). Derefter før Aud tilhavs for at soge Island. Hun havdé paa sit Skib 20 fri Mænd. Aud kom til Island og var den første Vinter i Bjarnarhavn hos sin Broder Bjørn. Siden tog Aud alle Dale-lande mellom Dogurdaraa og Skramulaups-aa og boede i Hvamm. Hun havde sit Bonnehold ved Kross-holar (Kors-haugene); der lod hun reise Kors, thi hun var dobt og en god Kristen. Med hende kom til Island mange gjæve Mænd, som havde været hær-tagne i Vesterviking og regnedes for ufrie. En af dem hed Vivil; han var en ætstor Mand, som havde været hærtaget i Vesterlandene og blev regnet for ufri, indtil Aud gav ham Prihed. Og da Aud gav Bosteder til sine Skibsfolk, spurgte Vivil, hvorfor Aud ikke gav Bosted til ham som til andre Mænd. Aud sagde, at det ikke var nødvendigt; han vilde tykkes en gjæv Mand, hvor han end var. Ham gav Aud Vivilsdai3, og der byggede han; han var gift, og hans Sonner hed Torgeir og Torbjørn; de var haabefulde Mænd og voxte op hos sin Fader.

2

Eirik den røde finder Grønland.

Torvald hed en Mand; han var Søn af Osvald, Søn af Ulv, Son af Øxne-Tore. Torvalds Son var Eirik den røde. Torvald og Eirik for fra Jæderen til Island paa Grand af et Drab og tog Land paa Hornstrandene og boede ved Drangar; der døde Torvald. Eirik ægtede da Tjodhild, Datter af Jorund Atleson og Torbjorg Knarre-briuge (d. e. Skibs-bryst), som da var gift med Torbjørn fra Haukadal,;. Derfor flyttede Eirik sydover, ryddede Land i Haukadal og boede paa Eirikstader ved Vatshorn. Da fældte Eiriks Træler et Fjeldskred imod Valtjovs Gaard, Valtjovstader. Eyjolv Saur, hans Frænde, dræbte Trælene ved Skeidbrekker ovenfor Vatshorn; af den Grund dræbte Eirik Eyjolv Saur; han fældte ogsaa Holmgange-Ravn ved Leikskaalar. Geirstein og Odd paa Jorve, Eyjolvs Frænder, sagsøgte Eirik. Da blev Eirik dømt bort fra Haukadal [080]. Han tog da Land paa Brokø og Øxnø og boede paa Trader i Suderø den første Vinter; da laante han Torgest sine Sædestolper. Siden flyttede Eirik til Øxnø og boede paa Eirikstader [981]. Da krævede han iSædestolperne, men fik dem ikke. Han hentede da Stolperne paa Breidebolstad, men Torgest for efter ham. De kjæmpede kort fra Gaarden ved Drangar; der faldt Torgests to Sønner og nogle andre. Derefter holdt begge store Flokker hjemme hos sig. Eirik fik Hjælp af Styr, Eyjolv fra Svinøv, Torbjørn Vivilsøn og Torbrandsønnerne fra Alftafjord, men Torgest af Tord Geiles Sønner, af Torgeir fra Hitaardal, Aslak fra Langevatn og hans

Son Ilhige. Eirik og hans Mænd dømtes fredløse paa Torsnesting. Han rnstede da sit Skib i Eiriksvaag'; men Eyjolv skjulte ham i Dimunar-vaag, medens Torgest og hans Mænd søgte efter ham rundt paa Øerne. Eirik sagde sine Venner, at han tænkte at lede efter det Land, som Ulv Kraakas Son Gunnbjørn havde seet, da han dreves vester i Havet og fandt Gunnbjørnskjær. Eirik sagde, at han vilde soge at komme tilbage til sine Venner, hvis han fandt Landet. Torbjørn og Styr og Eyjolv fulgte Eirik ad forbi Øerne, og de skiltes derefter fra hverandre med Venskabsløfter. Eirik lovede, at han skulde være dem til al den Trøst, som han kunde yde, hvis de skulde trænge til ham. Eirik seilede ud tilhavs fra Snæfellsjøkel og kom fra Havet ind imod den Jøkel, som hedder Blaaserk. Derfra drog han sydefter (langs Landet) for at forsøge, om Landet der kunde bygges. Han var den første Vinter i Eiriksø nær Midten af Østerbygden.. Vaaren efter for han til Eiriksfjord10 og valgte sig der Bosted. Den Sommer drog han til den vestre Ubygd og fæstede Navn paa mange Steder. Den anden Vinter var han i Eiriksholmene ved Pynten af Kvarven; men den tredie Sommer [984] for lian nordover helt til Snefjeld og ind i Ravnsfjord. Da mente han at være kommet henger ind i Landet end Bunden af Eiriksfjord. Saa vender han om og var den tredie Vinter i Eirikso udenfor Mumlingen af Eiriksfjord. Den følgende Sommer for han til Island og landede i Breidefjord. Han var den følgende Vinter hos Ingulv paa Holmlaatr. Om Vaaren kjæmpede de med Torgest, og Eirik led Tab; derefter blev de forligte. Den Sommer for .Kirik at bygge det Land, som han havde fundet, og som han kaldte Grenland, thi " sagde han " "det vilde meget lokke Folk did, naar Landet havde et vakkert Navn". [Eirik byggede Gaard i Brattalid i Eiriksfjord. Saa siger kyndige Mænd, at den Sommer, da Eirik røde for at bygge Grenland, drog 25 Skibe ud fra Breidefjord og Borgarfjord; men kun 14 kom ud did; nogle dreves tilbage, andre kom bort. Det var 14 Vintre for. end Kristendommen blev lovtagen paa Island].

3

Torbjørn Vivilsøn og Gudrid farer til Grønland.

Torgeir Vivilson giftede sig med Arnora, Datter af Einar fra Laugarbrekkas, Son af Sigmund, Son af Ketel Tistel, som havde taget Tistelsfjord4. En anden Datter af Einar hed Hallveig; hende fik Torbjern Vivilsøn og fik med hende Land ved Laugarbrekka paa Hellesvoldene*. Did flyttede Torbjørn og blev en anseet Mand; han blev Gode (Høvding) og førte en pragtfuld Husholdning. Gudrid lied Torbjørns Datter; hun var meget vakker og en selvstændig Kvinde i al sin Adfærd. En Mand lied Orm, som boede paa Arnarstape; hans Kone lied Halldis. Orm var en god Bonde og i Venskab med Torbjørn; hos ham fostredes Gudrid lang Tid ad Gangen. En Mand lied Torgeir, som boede paa Tor-geirsfell; han var rig paa Gods, men var ikke fribaaren. Han havde en Søn, som hed Einar. Det var en vakker og kjæk Mand. som gjorde meget af Stads. Einar drev paa Skibsfart mellem Landene (d. e. mellem Island og Norge) og tjente godt paa det; han var jævnlig den ene Vinter i Norge, den anden paa Island. Nu skal fortelles om, at en Høst, da Einar var her ude [998], drog han med sine Varer vestover langs Snæfellsnes og skulde sælge. Han kom til Arnarstape. Orm bod ham at være der, og det tog Einar imod. thi Orm krævede det som Vidnesbyrd om Venskab. Einars Sager blev baarne op i et ydre Bur. Einar pakker ud sine Varer og viser dem til Orm og hans Folk og byder Orm at vælge deraf det, han vilde. Orm tog imod Tilbudet, idet han sagde, at Einar var en god Farmand og en Mand med gode Ud-sigter. Men medens de stod ved Vaierne, gik en Kvinde forbi Doren til Buret. Einar spurgte Orm, hvem den fagre Kvinde var, som gikforbi; " hende har jeg ikke seet her før." Orm siger: "Det er Gudrid, min Fosterdatter, hun er Datter til Torbjern Bonde paa Laugarbrekka." Einar sagde: "Hun maa være et godt Gifte. Eller har nogen beilet til hende"" Orm svarer: "Friere har hun vist havt, Ven, men hun er ikke let at faa"; han mente, at baade hun og hendes Fader vil stille store Fordringer i Valget af Ægtemand. "Eftersom hun " siger Einar " er den Kvinde, som jeg taenker at beile til, saa vilde jeg, at Du skulde tåge paa Dig at bringe denne Sag for hendes Fader, og at Du lagde Iver paa at føre den til Ende, thi jeg skal gjengjælde Dig med mit fulde Venskab derfor. Kanske Torbjørn vil overveie, at Svogerskab med mig er vel passende, thi han er en anseet Mand og har en god Gaard, men hans

Løsøre siges at være svindende; men jeg og min Fader har baade Land og Løsøre, og derfor vilde det blive Torbjørn til stor Støtte, hvis dette Giftermaal blev af." Orm svarer: ,.Vist er jeg Din Ven, men dog har jeg ikke Lyst til at fore denne Sag frem, thi Torbjørn er en storsindet Mand og meget stolt." Einar sagde, at han ikke havde hoiere Ønske, end at Frieriet gik for sig. Orm svarede, at det skulde blive, som han ønskede. Einar før siden østover, indtil han kom hjem. Lidt senere holdt Torbjørn et Høstgilde, som han var vant til, thi han levede paa Stormands Vis. Did kom Orm fra Arnarstape og mange andre Torbjørns Venner. Orm faar Torbjørn i Tale og siger, at han for nylig havde havt Besøg af Einar fra Torgeirsfell, som var en haabefuld Mand. Han forte nu frem Frieriet paa Einars Vegne og mente, han var et godt Gifte for visse Sagers Skyld: "Han kan blive Dig, Bonde, til stor Støtte paa Grund af sin Rigdom." Torbjørn svarer: "1kke ventede jeg slige Ord af Dig, at jeg skulde gifte min Datter med en Trællesøn; det finder nu I, som giver mig sligt et Raad, at mit Gods minker. Ikke skal hun vende tilbage til Dig, naar Du tykkes hende værd et saa ringe Giftermaal." Siden for Orm og de andre Indbudne hjem hver til sit; men Gudrid blev tilbage hos sin Fader og var hjemme den følgende Vinter. Men om Vaaren holdt Torbjørn et Vennegilde; der var gjort istand til et godt Gjestebud, og did kom mange Mænd, og Gjestebudet var lystigt. Og under Gildet æskede Torbjørn til Lyd og sagde: "Her har jeg nu boet en lang Tid, jeg har prøvet Folks Godvilje og Venskab mod mig og mener, at vi er kommet godt uti af det sammen. Nu begynder min Formue paa Løsøre at svinde, medens jeg Indtil har været regnet for en velstaaende Mand. Nu vil jeg før hæve min Husholdning end miste min Anseelse, for fare af Landet end skjæmme min Æt. Jeg agter nu at prøve de Ord, som min Ven Eirik den røde talte, da vi skiltes i Breidefjord. Jeg tænker nu at drage til Grønland isommer, hvis det gaar, som jeg vil." Denne Plan var mange meget imod, thi Torbjørn havde længe været vennesæl; men det troede man at vide, at Torbjørn havde sat sig dette saa fast for, at det ikke kunde nytte at tale ham fra det. Torbjørn ’gav («jesterne Gaver; derefter horte Gjestebudet op og Folkene for hver til sit Hjem. Torbjørn sælger sine Jorder og kjøber et Skib, som stod oppe i Hraunhavnoset’. Mænd gjorde sig rede til at fare med ham; der var Orm fra Arnarstape og hans Kone og de af Torbjørns Venner, som ikke vilde skilles fra ham. Siden seilede de tilhavs. Da de kom ud af Havnen, var Veiret godt, men da de kom ud i Havet, hørte den gode Vind op, og de fik stort Uveir, og det gik meget sent med dem om Sommeren. Dernæst kom det Sygdom blandt Mandskabet, og der dode Orm og hans Kone Halldis og Halvdelen af dem. Sjøen voxede, og de fik meget Slid og Ulykke paa mange Maader, men dog naaede de ved Vinterdagstid til Herjolvsnes paa Grenland. Den Mand boede paa Herjolvsnes, som hed Torkel; han var en Hædersmand og en god Bonde Han tog imod Torbjørn og alle hans Folk om Vinteren [999"10001. Torkel pleiede dem herligt, saa Torbjørn og hans Skibsfolk likte det godt.

4

Volven paa Herjolvsnes.

I denne Tid var det Uaar paa Grønland; de, som havde faret paa Fangst, havde faaet lidet, og nogle var ikke kommet hjem. Der i Bygden var det en Kone, som hed ’Torbjørg; hun var Spaakvinde og kaldtes Lille-volven"; hun havde havt ni Søstre, og alle var de Spaakvinder, men hun var nu alene i Live af dem. Det var Torbjorgs Sæd, at hun om Vintrene for paa Gjestning; Folk indbød hende, mest de som ønskede at vide om sin Fremtid eller om, hvad Slags Aar det skulde blive. Og da Torkel var den største Bonde der, tyktes det at være hans Sag at faa vide, naar det skulde bli Ende paa det Uaar, som nu stod paa. Torkel byder Spaakvinden til sig, og man gjorde istand god Modtagelse, som Skik var, naar man skulde have en slig Kvinde til Gjest. Der blev reist et Hoisæde til hende, og lagt Hynder paa det; deri skulde det. være Hønsefjær. Men da hun kom om Kvelden sammen med den Mand, som var sendt hende imede; var hun saa klædt, at hun havde om sig en blaa Kappe med Baand, og den var kantet med Stener lige ned til Hjornerne. Paa Halsen havde hun Glasperler. Paa Hovedet bar hun en sort Lammeskindshue, foret indentil med hvidt Katteskind. Stav havde hun i Haand og paa den en Knap; Staven var prydet med Messing og Knappen kantet med Stener. Hun bar et Belte af Svamp, og deri

hang en stor Pose; i den havde hun de Tryllemidler, som hun trængte til sin Kunst. Hun havde paa Fødderne lodne Kalveskinds-sko, og i dem lange og stærke Remmer; paa disses Ender var det store Messingknapper. Paa Hænderne havde hun Katteskinds-handsker, hvide indentil og lodne. Men da hun kom ind, fandt alle Mand det passende at hilse hende sommeligt, men hun svarcde paa det, eftersom hun likte Mændene. Torkel tog Visdomskvinden i Haand og leiede hende til det Sæde, som var gjort rede til hende. Torkel bad hende da kaste sine Øine over Hjordene og Husene og Folkene der; hun var faatalende om alt. Bord blev nu satte frem om Kvelden, og nu skal fortælles om, hvad Mad det blev laget til Spaakvinden. Hun fik Gred af Gjedemelk, og til Mad kogtes for hende Hjerter af alle Slags Dyr, som til var. Hun havde en Messing-ske og en Kniv med Skaft af Hvalros-tand og dobbelt Egg af Kobber, men Odden var brudt af. Men da Bordene var tagne bort, gik Torkel Bonde for Torbjorg og spurgte, hvad hun syntes om Gaarden og Folkenes Sæder, og om hvor snart han kan faa vide det, som han har spurgt efter, og som Folk vilde vide. Hun sagde, at det kunde hun. ikke føre frem for næste Morgen, naar hun havde sovet der om Natten. Men den næste Dag blev der sørget for at skafte hende det, som hun skulde have for at fremme Seiden. Bad hun da at faa Kvinder, som kunde den Sang, som trængtes til at fremme Seiden og som kaldtes Vardlokker (Tryllesang). Men slige Kvinder fandtes ikke der. Da siger Gudrid: "Jeg er hverken tryllekyndig eller Visdoms-kvinde, men dog lærte min Fostermoder Halldis mig paa Island den Sang, som hun kaldte Vardlokker." Torbjørg svarede: "Da har du en Kyndighed, som er gavnlig." Gudrid siger: "Dette er denslags Kvæde og Adfærd, som jeg ikke tænker at have nogen Del i, thi jeg er en kristen Kvinde." Torbjorg svarer: "Saa burde det være, at Du vildé være Folk til Hjælp heri, men Du blev ikke daarligere Kvinde for det; men af Torkel kræver jeg at faa hertil de Ting, som trænges." Torkel beder nu ivrigt Gudrid derom, og hun lovede at gjøre, som han vilde. Kvinderne slog nu Ring om dem, men Torbjorg sad oppe paa Seidi hjallen. Gudrid kvad nu Sangen saa fagert og vel, at ingen, som var der, tyktes at have hørt den kvædet med fagrere Rest. Spaakvinden takker hende for Kvædet og sagde, at mange Aander havde sogt did eg havde likt godt at høre det, som blev kvædet, "men forud havde disse villet vende sig fra os og ikke villet vise os Lydighed. Nu kan jeg se mange af de Ting, som forud var skjulte baade for mig og andre. Men det kan jeg nu sige, at dette Uaar ikke skal vare længer end i Vinter og Aaringen vil bedres til Vaaren. Den Sygelighed, som længe har været her, vil ogsaa bedres fortere, end man venter. Men Dig, Gudrid, skal jeg lønne for den Hjelp, som vi har faaet af Dig, thi hele Din Skjæbne kan jeg nu klart se. Du vil faa det Gifte her paa Grønland, som er det sømmeligste, som til er; men det vil ikke være dig langvarigt, thi Dine Veie viser ud til Island, og der vil det fra Dig komme en baade stor og god Afkom, og over dine Ættegrene vil der skinne en klar Straale; far Du nu vel og sæl, Datter min!" Siden gik Mændene frem for Visdomskvinden, og hver spurgte efter det, som han var mest nysgjerrig efter. Hun var ogsaa god i Svarene; det meste af det, hun spaaede, traf ogsaa ind. Dernæst kom det Folk for at hente hende fra en anden Gaard, og hun for nu did. Da blev det sendt Bud efter Torbjørn, thi han vilde ikke være hjemme, saalænge sligt Heden-skab fremmedes. Veirliget bedredes raskt, saasnart det blev Vaar, som Torbjorg havde sagt. Torbjørn gjør nu sit Skib rede og farer, indtil han kommer til Brattalid. Eirik tog imod ham med begge Hæn-der og sagde, det var godt, at han var kommet til ham. Torbjørn og hans egne Folk var hos Eirik om Vinteren; men Skibsfolkene skaffede han Ophold hos Bønderne om Vinteren. Vaaren efter gav Eirik Torbjørn Land paa Stokkanes; der blev bygget en sømmelig Gaard, og der boede han siden.

5

Leiv Eiriksøns Sjøfærder.

Eirik havde den Hustru, som hed Tjodhild, og med hende to Senner; den ene lied Torstein, den anden Leiv. De var begge haabefulde Mænd. Torstein var hjemme hos sin Fader, og det var ikke den Mand paa Grønland, som tyktes saa mandelig som han. Leiv havde seilet.til Norge og var der hos Kong Olav Trygvesen. Men da Leiv havde seilet fra Grenland om Sommeren, drev hans Skib ud i Uveir til

Suderøerne. Derfra fik de sent Ber og dvælede der længe om Sommeren. Leiv lagde Elsk paa en Kvinde, som hed Torgunna, hun varen ætstor Kvinde; det skjente Leiv, «at hun "kunde mere end Smaa-ting" ’. Men da Leiv seilede bort, krævede Torgunna at fare med ham. Leiv spurgte, om det i nogen Mon var hendes Frænders Vilje; hun svaiede, at hun spurgte ikke efter det. Leiv svarede. at han ikke vilde hærtage saa storættet en Kvinde i ukjendt Land. ,,naar vi har faa Folk". Torgunna sagde: "Ikke er det vist, at det, Du har villet, skal synes Dig saameget bedre." "Det faar jeg nu friste’1, sagde Leiv. "Da siger jeg Dig", " sagde Thorgunna " "at jeg ikke er alene, og at jeg er med Barn, og det hævder jeg Du er Skyld i; jeg gjætter ogsaa, at jeg vil føde en Søn, naar Tiden kommer. Men om end Du ikke lægger Vægt paa det, saa vil jeg fede Gutten op og sende ham til Dig til Grenland, naar han kan fare blandt Maend. Jeg gjæt-ter, at det vil blive Dig til Nytte at have en Sen i Forhold til, hvordan vor Skilsmisse bliver. Jeg tænker ogsaa at komme til Grenland, ferend jeg der." Leiv gav hende en Guldring, en grønlandsk Kappe og et Belte af Hvalrostand. Denne Svend kom til Grønland og kaldte sig Torgils) Leiv gik ved at være hans Fader, og det er somme Folks Fortælling, at denne Thorgils kom (med sin Moder) til Island Sommeren før Frodaa-undrene3. Denne Torgils levede siden paa Grønland, og det tyktes ogsaa der at være meget underligt ved ham, saalænge hau levede. Leiv og hans Mænd seilede bort fra Suderøerne og naaede Norge ora Hesten. Leiv blev Kong Olaf Trygvesøns Hirdmand, og Kongen hædrede ham meget, og mente at forståa, at Leiv var en dygtig Mand1. En Gang kom Kongen i Tale med Leiv og spørger ham: "Tæn-ker Du at seile til Grønland i Sommer"" Leiv svarer: "Det tenker jeg, hvis det er Eders Vilje." Kongen svarer: "Jeg mener, at det vil det vel være; Du skal fare med mit Ærinde, at byde Kristendommen paa Grønland." Leiv bød ham raade, men sagde, at han troede dette Ærinde vilde blive vanskeligt at udføre paa Grønland. Kongen svarede, at han ikke saa den Mand, som var bedre skikket dertil end han: "og Du vil have Lykken med Dig dertil.",, Det vil jeg vist alene da", (sagde Leiv) "naar jeg nyder Godt af Eders Lykke." Leiv drog til Sos, saa-snart han var rede. Han drev længe om ude i Havet og stødte paa Lande, som han tidligere ikke vidste noget om. Der var selvsaaede Hvedeakre, og der voxte Vinranker; der var ogsaa de Træer, som kaldes Maser, og de havde med sig nogle Prøver af alt dette, derimellem Træer saa store, at de blev brugte til Bjælker i Huser. Leiv fandt paa Hjemveien Folk paa et Skibsflak og forte dem hjem med sig og gav dem alle Ophold om Vinteren. Han viste baade Mandighed og Godhed: han førte Kristendommen til Landet, og han bjærgede Mændene; han blev kaldet Leiv den heppne (heldige). Leiv naaede Land i Eiriksfjord og for hjem til Brattalid; der tog man vel i mod ham. Han bød strax Kristendommen og den almindelige Tro over Landet og forklarede for Mændene Kong Olaf Trygvesons Sendebud og viste, hvor megen Hæder og Herlighed det fulgte denne Tro. Det gik Eirik sent at opgive sin Tro, men Tjodhild var strax villig og lod gjøre en Kirke et Stykke bort fra Husene. Det Hus blev kaldet "Tjodhild-Kirken"; der holdt hun og de Mænd, som tog Kristendommen, sine Bønner, og de var de fleste. Tjodhild vilde ikke bo sammen med Eirik, efterat hun havde taget Troen, og det var ham meget imod.

Derom taltes nu meget, at man burde opsøge det Land, som Leiv havde fundet. Formanden heri var Torstein Eiriksøn, en god og klog og vennesæl Maud. Eirik blev ogsaa opfordret dertil, thi man stolede paa, at hans Held og Forstand var den største. Han havde adskilligt derimod, men sagde dog ikke nei, da hans Venner ivrede derfor. De rustede derefter ud det Skib, som Torbjørn (Vivilsøn) havde havt med ud til Grønland; det blev valgt 20 Mænd dertil, og de havde lidet Gods med, men mere Vaaben og Kost. Den Morgen, da Eirik drog hjemmefra, tog han en liden Kiste, som det var Gnid og Selv i, og gjæmte dette Gods, hulen han for bort; men da han var kommet et Stykke paa Vei, faldt han af Hesten, bred sine Ribben og saarede sin Axel og sagde saa: "Aa ja!" Efter denne Hændelse sendte han Bud hjem til sin Hustru om, at hun skulde tåge op det Gods, som han havde gjæmt; "han havde nu (sagde han) faaet Straf for, at han havde gjæmt det." Siden seilede de ud af Eiriksfjord med Glæde og havde store Forhaabninger om Fremtiden. De dreves længe om ude i Havet og kom ikke i den Retning, de vilde. De kom Island i Syne og saa Fugl fra Island; deres Skib tumlede om paa Havet estover. De vendte hjem om Hesten og var da trætte og meget slidne; og de kom senhøstes til Eiriksfjord. Da sagde Eirik: "Gladere var I isommer, da I for ud af -jorden, end vi nu er, og dog er det nu god Grund til at være det." Torstein sagde: "Det vilde være Høvdingefærd at tåge sig noget af dem, som nu er uden

Hjem, og skaffe dem Tilhold." Eirik svarede: .Dine Ord om dette skal felges." Alle de, som ikke for havde noget Hjem, fik nu følge med Eirik og Torstein. Siden tog de Land og rør hjem.

6

Torstein Eiriksøns Død.

Nu skal vi fortælle om det, at Torstein Eirikssøn friede til Gudrid, Torbjørns Datter. Paa den Sag fik han godt Svar baade af hende og hendes Fader, og det blev vedtaget, at Torstein skulde faa Gudrid. Brylluppet stod i Brattalid om Hesten [1001]. Det Gilde gik vel for sig og var meget talrigt. Torstein havde Bo i Vesterbygden, i den Bygd, som hed Lysefjorden; den Mand eiede Halvdelen i Gaarden, som hed Torstein; Sigrid hed hans Hustru. Torstein og Gudrid før hjem til Lysefjorden: der blev de tagne vel imod og var der om Vinteren. Det hændte der, at det kom Sygdom paa Gaarden sent ud paa Vinteren-Garde hed Husbondskarlen, han var ikke vennesæl; han fik først Syg-dommen og døde af den. Siden var det kort at bie til, at den ene efter den anden blev syg og døde. Tilsidst sygnede Torstein Eirikson og Sigrid, den anden Torsteins Kone. Og en Aften vilde hun gaa til det Hus, som stod lige overfor Hoveddøren. Gudrid fulgte hende; men da de kom imod Døren, skreg Sigrid: "Aa!" Gudrid sagde: "Vi har gaaet uvarligt, og Du har ikke gjort noget for at hindre, at koldt Veir kommer over Dig; lad os gaa ind saa fort, vi kan." Sigrid svarer: "Ikke gaar det nu denne Gang. Her staar nu alle de Døde foran Døren, og blandt dem kjender jeg Torstein, Din Husbonde, og jeg kjender mig selv, og sligt er uhyggeligt at se." Og efter en kort Stund sagde hun: "Lad os nu gaa, Gudrid; nu ser jeg dem ikke." Da var ogsaa Husbondskarlen borte, som hun havde set med Svøbe i Haanden, og som piskede paa de andre. Siden gik de ind, men førend Morgenen kora, var hun død. Det blev gjort Kiste til Liget; den samme Dag skulde Folkene paa Gaarden ro ud paa Fiske, og Torstein fulgte dem ned til Stranden, og om Ettermiddagen gik han hen at se paa deres Draet. Da sendte Torstein Eiriksøn Bud til sin Navnefælle, at han skulde komme til ham; han sagde, at det var uroligt i Huset, og at den døde Hus-moder vilde reise sig og vilde op i Sengen efter ham; og da Torstein kom ind, var hun kommet op paa Sengestokken. Han tog hende fat og slog hende for Brystet med Øxen. Torstein Eiriksøn døde samme Aften. Torstein bad nu Gudrid lægge sig at sove, idet han lovede at vaage om Natten ved Ligene. Hun hegger sig og sovner strax; men da lidet var ledet af Natten, reiste Torstein Eirikson sig op, bod, at Gudrid skulde kaldes did, og sagde, at han vilde tale med hende: "Gud vil, at denne Stund skal gives mig til Forbedring af min Stilling." Torstein gik til Gudrid, vækkede hende og bad hende signe sig og bede om Guds Hjælp: "Torstein Eiriksen har sagt til mig, at han vil faa Dig i Tale. Tænk nu at handle for Dig selv; jeg vil ikke hverken hindre Dig eller drive Dig frem." Hun svarer: "Det kan være, at det vil blive mindeværdigt, dette Under; men jeg venter, at Gud vil vaage over mig, og jeg vil med Guds Hjælp vove mig til at tale med ham, tlti jeg vil ikke kunne undfly Ulykken, hvis den skal ramme mig, og vil end mindre, at dette skal gaa videre. Men jeg aner, at det er modsat." Nu gik Gudrid og hilste paa Torstein, og det syntes hende, som om han fældte Taarer og hviskede nogle Ord i hendes Øre saa lavt, at hun alene forstod dem, og sagde, at de var sæle, som holdt Troen vel, og Miskund og Hjælp fulgte dem, men det var mange, som holdt den ilde. "Det er ikke sømmeligt, som her er Skik i Grønland, siden Kristendommen kom hid, at man sætter Folk ned i uviet Muld næsten uden Messe. Mig og de andre, som her er døde, skal I fore til Kirke, men Garde skal saa hurtigt som muligt brændes paa Baal, thi han volder alt det Spøgeri, som har hændt her i Vinter." Han fortalte hende ogsaa om hendes Fremtid og sagde, at hendes Skjæbne vilde blive god, men bad hende vogte sig for at ægte en Gronlænding. Hau bad ogsaa, at hun skulde give Gods til Kirke eller til Fattige, og saa sank han tilbage for anden Gang. Det havde været Skik i Grønland, siden Kristendommen kom ud der, at man grov Folk ned i uviet Jord paa Gaardene, hvor de døde; man skulde sætte en Træstok op fra Brystet og siden, naar Prester kom, skulde man trække Stokken op og hælde viet Vand i Hullet og saa holde Ligmesse, om det end var længe bagetter1. Ligene blev denne Gang forte til tøiriksfjord, og Presterne sang over dem. Kort Tid efter døde Torbjørn Vivilson; al hans Eiendom faldt da til Gudrid. Eirik tog

mod hende og sørgede vel for hende.

7

Karlsevnes Vinterophold i Grønland.

En Mand hed Torfinn Karlsevne, Son af Tord Hesthovde; han boede nord i Skagafjord i Reynines, som nu kaldes Stad1. Karlsevne var en ætstor Mand oh rig paa Gods; Torunn hed hans Moder. Karlsevne var i Kjobfærd og regnedes for en dygtig Farmand. En Sommer gjør Karlsevne sit Skib rede og vil drage til Grønland; i Følge med ham drog Snorre Torbrandsøn fra Alftafjord, og det var 40 Mænd med dem. Bjarne Grimolvson hed en Mand fra Breidefjorden, og Tor-hall Gamlesøn en Mand fra Østfjordene; de rustede sit Skib samme Sommer som Karlsevne og agtede sig ligeledes til Grønland; ogsaa paa deres Skib var det 40 Mænd. De sætter ud til Havs med begge Skibe, saasnart de er færdige. Det blev ikke omtalt, hvor lang Havreise de havde: men derom skal fortælles, at begge Skibe kom ind i Eiriks-fjorden om Høsten. Eirik og andre af Landets Mænd red til Skibene, og. det kom istand en venlig Aftale mellem dem. Styrmændene bød Eirik at tage sligt af Ladningen, som han ønskede, og Eirik viste sig da til Gjengjæld ligesaa storartet, thi han indbød begge Skibsmandskab til sig til Vinterophold i Brattalid. Det tog Kjøbmændene imod og for med Eirik. Siden blev deres Ladning ført op til Brattalid, thi der fandtes store og gode Udhuse til at optage den. Kjøbmændene likte sig godt hos Eirik om Vinteren. Men da det nærmede sig Jul, tog Eirik til at blive mindre glad, end hans Sædvane var. Engang kom Karlsevne i Tale med Eirik og spurgte: "Er Du sorgfuld, Eirik" Jeg synes at se, at Du er noget stilfærdigere end før; Du har beværtet os med stor Gavmildhed, og vi ere skyldige at lønne Dig, efter som vi har Forraad til. Nu faar Du sige, hvad som volder Din Sorg.' Eirik svarer: "I har tåget til Takke vel og sømmeligt. Nu er jeg ikke ræd for, at I skal være de vindende i vort Samvær. Snarere tykkes det mig ilde, om det spørges, at I aldrig har havt en fattigere Jul end den, som nu nærmer sig." Karlsevne svarer: "Det skal ikke gaa saaledes. V har paa vore Skibe Malt og Mel og Korn, og deraf bor du have alt det, Du ønsker, og gjør da sligt Selskab, som Dit Høvdingesind kræver." Og det tager Eirik imod. Da blev alt gjort istand til Julegilde, og dette blev saa storartet, at Mænd syntes neppe at have oplevet saa heriigt et Gjestebud. Og efter Julen vendte Karlsevne sig til Eirik om at faa Gudrid tilægte, da han mente, at Eirik havde Magt over det, og han paa den anden Side syntes, at hun var smuk og forstandig. Eirik svarer og siger, at han vilde tage vel imod hans Forslag, og at lam var værdig til et godt Gifte: "det er ogsaa rimeligt, at hun vil fylde sin Skjæbne, om hun bliver gift med ham," og han føiede til, at han kun havde hørt godt om Karlsevne. Nu blev Sagen lagt for Gudrid, og linn lovede at følge, hvad Eirik maatte vælge; kort at fortælle, dette Ægteskab blev aftalt. Selskabet blev da eget og deres Bryllup holdt, og var de begge i Brattalid om Vinteren. Stor Glæde var det i Bratta-lid om Vinteren; man legte meget med Tavl og skjærn tede med Sagn-fortælling og.meget andet, som var til Opmuntring af Samværet.

8

Vinlandsfærden.

I Brattalid kom mange Samtaler op om at soge til det gode Vinland, og det blev sagt, at der vilde man finde gode Landsvilkaar. Men Enden paa det var,-at Karlsevne og Snorre gjorde sit Skib rede og foresatte sig at soge Vinland om Sommeren. Til den Færd sluttede sig ogsaa Bjarne og Torhall med sit Skib og det Mandskab, som havde fulgt dem. En Mand lied Torvard, han var gift med Eirik rødes frillebaarne Datter Frøidis; han for med dem og Torvald Eirikssøn og Torhall, som havde Tilnavnet "Veidemand" (Pisker). Han havde længe været paa Piskefærd med Eirik om Somrene og havde mangeslags Sysler. Torhall var stor af Væxt, mørkladen og troldagtig; han var temmelig gammel,

vrang i Sind, stilfærdig og faamælt til dagligt, men svigagtig og tillige tilboielig til Bagtalelse og havde altid Lyst til ondt. Han havde næsten ganske holdt sig fra Troen (Kristendommen), siden den kom til Grønland; Torhall var lidet vennesæl, men dog havde Eirik længe havt Omgang med ham. Han var paa samme Skib som Torvald og Torvard, thi han havde udstrakt Kjendskab til Ubygderne. De havde det Skib, som Torbjørn (Vivilson) havde fort med ud til Grønland, og gik nu med paa Karlevnes Færd; de fleste hos dem var Grønlændinger. Paa Skibene tilsammen var 40 Mænd over 100. Siden seilede de ud fra Land til Vesterbygden og til Bjornøerne. Siden seilede de ud fra Bjørnøerne med Nordenvind. De var ude i to Halv-døgn (et Døgn). Saa fandt de Land og roede langs dette paa Baadene og undersogte Landet og fandt (ved Stranden) mange Heller saa store, at paa dem to Mænd vel kunde spænde lunanden i Fodsaalerne. Det var der mange Hvidræver. De gav Landet Navn og kaldte det Helleland. Saa seilede de derfra med Nordenvind i to Halvdøgn (et Døgn), og der-efter laa et Land foran dem; derpaa var det stor Skog og mange Dyr. Udenfor Landet i Sydøst laa en Ø, og der fandt de et Bjarndyr; de kaldte derfor Øen Bjarne, men Landet kaldte de Markland (Skogland) paa Grund af Skogen. Da de atter havde seilet to Halvdogn, saa de Land og seilede ind under Laudet. Der var et Næs, som de først kom til. De krydsede langs med Landet, som de havde paa Styrbord (d. e. mod Vest). Landet var navnløst med lange Strande og Sandstrækninger. De f6r paa Baader til Land og fandt paa Næset en Skibskjol og kaldte det Kjalarnes. De gav ogsaa Strandene Navn og kaldte dem Furde-strandeney thi det var langt at seile langs dem8. Saa blev Landet mere kløftet, og de styrede ind i en Bugt. Dengang da Leiv var hos Kong Olav Trygveson og denne bad ham byde Kristendom i Grønland, da gav Kongen Leiv to skotske Folk; Handen hed Hake, men Kvinden Hekja. Kongen bad Leiv gjøre Brug af dem, hvis han trængte til Hurtigløb, thi de lob raskere end Dyr. Disse havde Leiv og Eirik givet Karlsevne til Følge. Men da de havde seilet forbi Furdestrandene, slap de de to Skotlændere paa Land og bød dem løbe sydover og undersøge Landets Vilkaar, men komme tilbage, inden tre Dage (halvandet Døgn)var forbi. De var saa klædte, at de bar en Dragt, som de kaldte Bjaval (eller Kjaval?); den var saa indrettet, at det var en Hætte oventil, den var aaben paa Siderne, uden Æraer, men knappet mellem Benene, hæftet sammen med en Knap og en Løkke; forøvrigt var de bare. Skibsfolkene kastede Anker og ventede der i disse Dage. Men da tre Halvdogn var ledne, kom de løbende ned fra Land, og da havde den ene i sin Haand Vindruer, den anden selvsaaet Hvede. Karlsevne sagde, at de nok mente at have fondet gode Landsvilkaar. Han tog dem ombord paa sit Skib og for videre, indtil det aabnede sig en Fjord. De lagde Skibene ind i Fjorden. Der var en Ø udenfor, og der og om Øen var stærke Strømmer. Øen kaldte de Strømsø; der var saa megen Fugl, at man neppe kunde sætte Foden paa Marken mellem Æggene. De styrede ind i Fjorden og kaldte den Strømsfjord og bar Ladningen af Skibene og indrettede sig der. De havde med sig alslags Fæ og sogte at gjøre sig Landet nyttigt. Fjelde var det der, og det var fager Udsigt. De gjorde intet andet end at undersøge Landet. Det var rig Græsvæxt. De blev der om Vinteren; denne blev meget lang, og de havde ikke sørget for Noget, saa det blev trangt om Føde, og Fiskeriet tog af. Da f6r de ud i Øen, idet de tænkte, at der enten skulde faaes fangst eller noget drive op. Det blev dog lidet af Fangst, men deres Fæ holdt sig godt der. Siden gjorde de Løfter til Gud, om han vilde sende dem noget til Madfangst; men det kom ikke noget Svar saa raskt, som de længtede derefter. Torhall blev da pludselig borte, og Folk gik at lede efter ham. Det vårede i 3 Halvdøgn. Paa ude Halvdøgn fandt Karlsevne og Bjarne Torhall paa en Fjeldhammer. Han laa.paa Ryggen og gabte baade med Øine, Mund og Næse og klorede og klypte sig og mumlede paa noget De spurgte, hvorfor han laa der. Han svaiede, at det kunde være dem det samme, bad dem ikke undres over det og sagde, at han den længste Tid havde levet saaledes, at de ikke trængte at lægge Raad op for ham. De bad ham fare hjem med sig; saa gjorde han. Lidt senere kom en Hval drivende, og Mændene f6r til og skar den op, skjønt de ikke vidste, hvad Slags Hval det var. Karlsevne havde stort Kjendskab til Hvalarterne, men denne kjendte han ikke. Denne Hval kogte Madsvendene, og man aad af den, men alle fik ondt deraf. Da gaar Torhall til og siger: "Var det ikke saa, at den rødskjæggede8 seirede over Eders Kristus" Dette fik jeg nu for min Skaldskab, som jeg digtede til Tor, min tro Værge; sjælden har han svigtet mig." Da man fik vide dette, vilde ingen nyde mere af Hvalen; de kastede den ud i Våndet og bad om Guds Naade. De fik da Leilighed til Udror, saa det skortede

dem ikke Fødemidler. Om Vaaren [1004] farer de atter ind i Stromsfjorden og fik da Fangst fra begge Fjordsider, Dyrejagt paa Laudet, Aegvær og Fiskeri fra Sjøen.

9

Torhalls Afreise.

Nu drøfter de sin Færd og lægger Planer. Torhall Veidemand vil fare nordenom Furdestrandene og (vest) forbi Kjalarnes og soge Vinland den Vei; men Karlsevne vil fare sydefter langs Landet og østover og mener, at Landet bliver bredere, jo længer man kommer sydover, men det synes ham raadeligst at undersøge begge Veier. Nu drager Torhall ud under Øen, og det blev ikke flere i Færd med ham end 9 Mand, men med Karlsevne får alle de andre. Og en Dag, da Torhall bar Vand paa sit Skib, drak han deraf og kvad denne Vise:

Nnar litd vi kom, jog skulde Nu jeg nedes at biere
have Drikken den hedste, Betten selv i Haandon:
Krigsmænd sagde at laste ned til Kilden jeg kryner,
Landet for Folk mig sommer, det konener oi Vin pna min Uebo.

Siden sætter de fra Land, og Karlsevne følger dem ud under Øen; men før de drog Seilet op, kvad Torhall en Vise:

Lad os fara hjemad,
hvor vi Jjamlsinænd (inder.
I/ud os med Skillet soge
Sjocns brede Veie,
modens do haabofiildc
Hiormænd (de, som roser
bandet) paa Kurdostrando
ftordes og Hvnlkjod boger.

Siden skiltes de, og Torhall og hans Mænd seilede nord langs Furdestrande og Kjalarnes og vilde krydse der mod Vest. Men Vinden kom der i mod dem og drev dem østover og kastede dem op ved Irland; der blev de gjort til Træler og mishandlede. Saa lod Torhall sit Liv efter det, som Kjøbmænd har fortalt.

10

Mødet med Skrælingerne.

Karlsevne for sydover langs Landet, og med ham Snorre og Bjarne og deres øvrige Følge. De tør iænge, og indtil de kom til en Aa, som faldt fra Land i en Indsjø og deretter ud i Havet. Der var store Ører loran Aamundingen, og man kunde ikke komme ind i Aaen uden ved befeste Flod. Karlsevne og hans Mænd seilede da til Aamundingen og kaldte Landet Håp. De fandt der selvsaaede Hvedeakre paa Lavlandet, men Vinranker overalt paa de høiere liggende Steder. Hver Bæk var der fuld af Fisk. De gjorde Graver der, hvor Landet mødte og Floden gik høiest, og naar Våndet faldt, laa det Hellefisker efter i Gravene. Der var en stor Mængde Dyr af alle Slags i Skogen. Der dvælede de en halv Maaned og morede sig og blev ikke var noget rart. Sit Fæ havde de med sig. Men en Morgen tidligt, da de saa sig om, fik de se fl Skindbaader', og det blev svunget Træstænger paa Baadene fra Solen, og det peb i dem som i Halmknipper. Da sagde Karlsevne: "Hvad mon dette skal sige"" Snorre svarer: "Det kan

være, at dette er et Fredstegn; lad os tage et hvidt Skjold og bære imod dem." Saa gjorde de. Da roede hine nærmere og undredes over dem og gik iland. De var smaa Mænd af ondt Udseende, og stygt Haar havde de paa Hovedet: deres Øine var store, deres Kinder brede. De dvælede en Stund og undredes, men roede siden bort og syd forbi Næset. Karlsevne havde bygget sine Huse ovenfor Våndet, nogle nærmere, nogle fjærnere. Nu blev de der den Vinter; da kom aldeles ingen Sne, og alt deres Fæ gik ude paa Græs og fødte sig selv.

11

Kampen med Skrælingerne.

Men da Vaaren kom, fik de se en Morgen tidligt, at en Mængde Skindbaader roede søndehfra forbi Næset, saa mange som om det var saaet Kul, og paa hver Baad blev det svunget Træer. Karlsevne og haus Mænd stak da Skjolde op, og man holdt Kjebstævne. Skrælingerne1 vilde helst kjebe rødt Klæde; de vikle ogsaa kjobe Sværd og Spyd, men det forbød Karlsevne og Snorre. Skrælingerne gav et uplettet Skind for Klædet og tog et Spand langt Stykke Klæde for Skindet og bandt det ora sit Hoved. Saa gik det en Stund. Men da Klædet tog til at minke, skar man det i Stykker, saa at det ikke var bredere end en Pinger-bredde; men Skrælingerne gav ligesaa meget eller mere for det. Da hændte det, at en Oxe, som Karlsevne havde, løb ud af Skogen og brølte høit. Det skræmte Skrælingerne, saa de løb ud i Baadene og roede bort sydover langs Land. I hele tre liger saa man nu ikke til dem. Men da den Tid var leden, saa de en stor Mængde Skrælinge-skibe fare søndenfra med en Fart, som om Strøm drev dem frem. Nu blev alle Træstænger svunget imod Solen og alle Skrælingerne hylte stærkt. Da tog Karlsevne og hans Mænd rode Skjolde og bar imod dem. De gik nu imod hverandre i Kamp; forst var det en haard Kamp med Pile og Spyd. Skrælingerne havde ogsaa et Slags Valslynger; det saa Karlsevne og hans Mænd, at Skrælingerne tråk op paa Stængerne en stor Kugle, blaa af Farve, som kastedes op paa Land over Hæren og peb stygt der, den faldt ned. Dette vakte stor Bædsel hos Karlsevne og hans Hær, saa de ønskede intet heller end at flygte op langs Aaen; thi det syntes dem, som om Skrælinger omringede dem fra alle Kanter; de stanser ikke sin Flugt, førend de kom op paa nogle Fjeldhamre. Der gjorde de stærk Modstand. Frøidis kom ud og saa, at de tråk sig tilbage. Hun raabte: .,Hvorfor render I unda for disse Stakkare, saa gilde Mænd som I er" Jeg tænkte, at I kunde hugge dem ned som Fæ, og hvis jeg havde Vaaben, skulde jeg vel kjæmpe bedre end hver af Eder." De hørte ikke paa, hvad hun sagde. Freidis vilde følge dem, men det gik sent dermed, thi hun var frugtsommelig. Hun følger dem dog ind i Skogen, men Skrælingerne vender sig imod hende. Hun stødte paa en død Mand, Torbrand Snorres Son; en Stenøx stod fast i Hovedet paa ham, men hans Sværd laa ved Siden. Det tog hun op og gjorde sig rede til at værge sig dermed. Da nærmer Skrælinger sig til hende. Hun tager Brysterne ud af Serken og bryner Sværdet derpaa. Da ræddes Skrælingerne og lober bort og ombord paa sine Skibe for at seile bort. Karlsevne og hans Mænd træffer Frøidis og roser hendes heldige Paafund. To Mænd var faldne for Karlsevne, men fire af Skrælingerne; men dog havde Karlsevne lidt Nederlag. De farer nu til sine Huse og grunder paa, hvad for Folk det havde været, som havde gaaet imod dem fra Land. De troede nu at skjønne, at Skrælingerne alene havde faret imod dem fra Skibene, men den øvrige Hær kunde ikke have været andet end Synkvervinger, Skrælingerne havde fundet en Mand død, og en Øx laa ved Siden af ham; én af dem tog Øxen op og hug i et Træ med den, og saa den ene efter den anden, og den tyktes dem en Kostelighed, som bed saa godt. Siden tog én og hug den i en Sten, men da sprak Øxen; den syntes dem unyttig, da den ikke kunde holde sig mod Sten, og de kastede den bort. Karlsevne og hans Mænd forstod nu, at oin end Landet var godt, saa vilde de dog stadig ligge i Ufred og Uro for dem, som levede der før; derfor blev de enige om at forlade Landet og vilde reise hjem til sit Land. De seilede nordover langs Landet og fandt paa Veien fem Skrælinger sovende i Skindsække r; de havde paa sig Æsker, hvori det var Dyremarg blandet med Blod. De troede deraf at skjønne, at de var landsforviste; derfor dræbte de dem. Siden stødte de paa et Næs og en Mængde Dyr (Hjort), og Næset var at se til som en Møghaug, fordi Dyrene overnattede der. Nu kom

de tilbage til Strømsfjord, og der fandt de Overflod paa alt. Det er somme Mænds Sagn, at Bjarne og Gudrid var bleven tilbage der med 100 Mænd og ikke havde faret længere, men Karlsevne og Snorre skulde have faret sydover med 40 Mænd og ikke have været i Hop længer end neppe to Maaneder og saaledes have kommet tilbage samme Sommer. Karlsevne for derefter med et Skib for at søge efter Torhall Veidemand, medens deres øvrige Folk blev tilbage; de for nord forbi Kjalarnes, og Vinden forte dem vestover, medens Landet var dem paa Bagbord (d. e. til venstre). Der var Ødemarker alene, men da de havde faret længe, traf de en Aa, som faldt ud fra Øst mod Vest. De lagde ind i Aamundingen, og laa ved søndre Aabred.

12

Torvalds Død. Hjemreise.

Det var en Morgen, at Karlsevne og hans Mænd aaa oppe i Skogen en Flæk, som ligesom glimtede til dem; de raabte op til den, den rørte sig, og det var en Enfotting, som skjød sig nedover mod det Sted der de laa. Torvald, Eirik den rodes Son, sad ved Roret, og Enføttingen skjød en Til i hans Tarmer. Torvald drog Pilen ud og sagde: "Fedt er det ora Isteren. Et godt Land har vi vundet, men dog faar vi neppe nyde det. Lidt efter døde Torvald af dette Saar. Da løber Enføttingen bort og nordetter. De andre lob efter Enføttingen og saa ham stundom, men han kom dog unda, idet han tilslut løb ud i Sjøen. Da vendte de hjemad. Da kvad en Maud følgende Vers:

Svendene søgte (sandt er det) til Stranden efter en Enfetting; mon underlig Mand iled paa Spreng haardt ovor Haugene; her, Karlsevne!

Siden for de hjemad og nordover og troede under Færden at se Enfottingeland. De vilde da ikke tenger sætte sine Folks Liv i Fare. De mente, at de Fjelde, som var ved Hop, og de, som de nu fandt, var de samme, og at det var saa temmelig lige fjærnt fra Stremsfjord til begge Steder. Derefter for de tilbage til Stremsfjord og var der den tredie Vinter. Da var det megen Uenighed; thi de, som ikke havde Hustruer, yppede Splid med dem, som var gifte. Der var Karlsevnes Sou Snorre født den første Vinter, og han var tre Aar gammel, da de tør derfra. Da de seilede fra Vinland, fik de Søndenvind og naaede Markland; der fandt de fem Skrælinger; den ene var skjægget, to var Kvinder og to var Gutter2. Karlsevne fangede Guttene, men de voxne kom unda og sank ned i Jorden. Guttene tog de med sig hjem, lærte dem at tale og lod dem døbe. De kaldte sine Mødre Vætild og Væge. De sagde, at to Konger styrede i Skrælingernes Land, den ene hed Avaldamon, den anden Valdidida. I Landet var der ingen Huser, men Folk laa i Hellere eller Jordhuler. De sagde, at det var et Land paa den anden Side ligeoverfor deres Land, og der gik Folk i kvide Klæder og raabte lioit og bar Stenger, som Miger var fæstede paa. Dette mener man har været "de hvide Mænds Land’4 (eller "det store Irland"). Derefter kom Karlsevne med sit Skib til Grenland og blev hos Eirik den røde Vinteren over.

13

Bjarne Grimolvsøns Skibbrud.

Bjarne Grimolvsøns Skib blev drevet ud i Irlandshavet og kom i en Maddik-sje; de vidste ikke Ordet af, forend de mærkede, at Skibet var ormstukket og synkefærdigt. De drøftede nu, hvad de skulde linde paa for Redningsmiddel. De havde en Efterbaad, som var smurt med Sæltjære; man siger, at Skjælmaddiken ikke trænger gjennem det Træ, som er smurt med Sæltjære. Det blev de Heste Mænds Mening og Raud, at man skulde tage op i Baaden saa mange, som den rammede; men da det blev prøvet, da rummede Baaden ikke mere end Halvdelen. Bjarne foreslog da, at man skulde gaa i Baaden

efter Lodkastning og ikke efter Anseelse. Enhver af dem, som var der, vilde gaa i Baaden; men den kunde ikke rumme dem alle, derfor maatte de følge hans Raad, at alle af Kjøbskibet skulde kaste Lod om Rum i Baaden. Loddet faldt saa, at Bjarne skulde komme ned i Baaden, og den ene Halvdel at Folkene med ham. De, som Loddet havde truffet, gik da af Skibet ned i Baaden. Da de var komne did, sagde en ung Islænding, som havde fulgt med Bjarne hjemmefra: "Tænker Du, Bjarne, her at skilles ved mig"" Bjarne svarer: "Saa faar det nu ske." Han siger: "Saa lovede Du mig ikke, da jeg for med Dig fra Island fra min Faders Gaard." Bjarne siger: "Ikke ser jeg nu andet Raad for, eller hvad anden Udvei ser Du"" Han siger: "Jeg ser den Udvei, at vi bytter Plads, og at Du farer hid, men jeg did." Bjarne svarer: "Saa skal det være; jeg ser, at Du gjerne vil kjæmpe for Livet og ængstes for Døden." De byttede da Plads, idet denne Mand gik i Baaden, men Bjarne op i Skibet. Det er Folks Sagn, at Bjarne omkom der i Maddik-havet med de Mænd, som blev efter i Skibet med ham. Men Baaden og de, som var deri, for sin Vei, indtil de kom til Dublin i Irland og fortalte siden herom.

14

Karlsevnes Hjemreise til Island.

Den følgende Sommer for Karlsevne til Island og Gudrid med ham, og han kom hjem til sin Gaard i Reynines. Karlsevnes Moder syntes, at han havde gjort et ringe Giftermaal, og holdt sig hjemmefra den første Vinter; men da hun havde prøvet, hvilket dygtigt Menneske Gudrid var, for hun hjem, og siden var deres Samliv godt. Karlsevnes Son Snorre havde en Datter Hallfrid, som blev Moder til Biskop Torlak Runolv-son.. Karlsevne fik siden en Søn ved Navn Torbjørn; hans Datter hed Torunn, Moder til Biskop Bjørn. Snorre Karlsevnesøns Søn hed Torgeir, Fader til Yngvild, som blev Moder til Biskop Brand den ældre. Og her ender denne Saga.